

Ain Anger – Saaremaalt Viini

“Kui juba lasteaias, koolis või karjas käies laulsin, oli see midagi väga orgaanilist, tavalist, argipäevast, mis käis igapäevaeluga kokku,” räägib laulmise juurde jõudmisest Kihelkonna vallast pärit ooperilaulja Ain Anger (44), maailmakuulsa Viini Staatsoper’i solist, kes on sagedane külaline teisteski maailma tähtsamates ooperimajades ja kontserdilavadel.

Johanna Kuusk

Johanna.kuusk@saartehaal.ee

Kui raske on Viini jõuda?

See on tegelikult lihtne. Tuleb lihtsalt tahta, teha õigeid otsuseid ja nii võib ükskõik mida saavutada. Kuidas saada ajakirjanikuks? Lihtsalt tahad seda. Hakkad õppima ja tegema, sead endale eesmärgid ja täidad need. Lauljatega on samamoodi.

Kui varakult teil kirk laulmise vastu tekkis?

Ei saa öelda, et seda saaks algusest peale kireks nimetada, see lihtsalt aja jooksul tekkis.

Mu ema on ju ka kogu aeg laulnud ja sealt on see ilmselt tulnud. Kas see on kirk või miski muu, mis inimestes laulmise soovi tekitab? See on ju lihtsalt emotsioon ja läbi muusika on seda kõige lihtsam väljendada. Palju raskem on võtta lõuend ette ja selle peal oma emotsioone väljendada. Aga minu arvates on muusika see kõige vahetum ja mõjuvam vahend.

Laulmisel on ju ka erinevaid vorme, näiteks koorimuusika ja teised. Miks hakkas teil asi just ooperi poole kiskuma?

Mind ei ole juba lapsest saati paelunud pop-muusika. See on jätnud mind täiesti külmaks, sest minu jaoks jääb seal teatud emotsioon, mis mind sisimas oleks liigutanud, puudu.

Kui häälest rääkida, siis minu arvates toimub hääle suurim väljendus ikka ilma mikrofonita. Mikrofon on viimane asi, mis mulle meeldiks, või mida ma kasutaks.

Klassikalises muusikas oli minu jaoks juba esmakordsel kuulmisel midagi erilist ja see vaimustas mind. Ma arvan, sellest mul see suund tuligi. Eks ma olen koorimuusikaga ka kokku puutunud, aga see tundus liiga lihtne, sest enamasti on laulud ikkagi neljahäälsed. Eks erandeid on ka, nagu näiteks Tormis, aga enamasti on koorimuusika kergem kui ooper.

Millal hakkasite tundma, et just ooperimuusika on teie jaoks see õige?

Oleks Saaremaal juba toona ooperipäevad olnud, oleksin ma juba päris varakult hakanud ooperi poole liikuma. Kahjuks ei olnud siin sel ajal ooperi kuulamise võimalust. Kui ma juba Tallinnas õppisin, mõistsin, et mul häält ju on, ja laulda mulle meeldib.

Siis tekkiski hetk, kus mõtlesin, et proovin praegu konservatooriumisse (praegune Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia – toim) minna või siis mitte kunagi. Paljud tänapäeva noored ütlevad, et pean lavakasse proovima, muidu kahetsen seda eluaeg. Selline tunne oli ka minul – pidin proovima!

Saingi sisse, õpingud laabusid ja kõik läks väga kiiresti edasi. Läksin kohe ka Estoniasse laulma.

Algselt läksin ma Tallinna hoopis matemaatikat ja füüsi-

kat õppima. Maailmas on tegelikult palju lauljaid, kes alustavad nii, et ei ole varem muusikat üldse õppinud. Võib ka hiljem võtta julguse kokku ja saada veel maailmatasemel lauljaks.

Kuidas läks õppimine konservatooriumis?

Mina võtsin sealt just seda, mida oli vaja. Arvan, et tegin õigeid valikuid. Loomulikult oleks põnevam olnud, kui Eestis olnuks toona võimalus mõnda suurt meistrit kuulata. Praegu on väga hea, maailm on kõigile lahti, kuula kõike, mida soovid.

Toona oli raske isegi plaate saada ja nende järgi õppida. Ma mäletan, et konservatooriumis

olid raamatukogu noodikogus vanad vinüülplaadid, millelt sai oopereid kuulata. Sealt oli plaati kätte võttes kohe näha, et see oli ühest kohast eriti kulunud. Hiljem tuli välja, et keegi tenor oli selle pealt ülemise do laulmist harjutanud ja sadakond korda ühte kohta kuulunud. Selle koha peal oligi süvend plaadis tunduvalt sügavam kui mujal.

Praegu elan ma Viinis. Seal võib juhtuda, et lapsed juba lasteaiast ise lavastavad ja laulavad "Võlulöödi" täiesti algusest lõpuni ära, sest nad tunnevad sisu ning oskavad laulda selle operi aariaid ja duette. Lapsest saati klassikalise muusikaga kokku puutudes on hiljem palju kergem ooperini jõuda ja

seda tunda õppida. Kui palju teab Eesti laps "Võlulöödi"? Viinis on klassikaline muusika inimeste elus väga erilisel kohal. Igal õhtul toimuvad kontserdi- ja ooperimajades maailmatasemel etendused ja kontserdid. Küsimus tekib, millist valida. Ja kuna valikuid ja võimalusi elus on piisavalt, siis peabki kuulama tõeliselt head etendust, et tekiks tahtmine minna seda eriala õppima. Ma usun, et Eestis on väga palju noori inimesi, kellel on ooperilaulja ameti jaoks häält ja tahtmist.

Kaua te konservatooriumis õppisite?

Ikka päris kaua. Alustasin mitu korda ja käisin samal ajal

Estonia ooperiteatris tööl, mis pikendas õppeaega veelgi. Ega praegugi nelja aastaga laulma ei õpi. Itaalias õpitakse seitse aastat, mujal isegi üksteist. See oli isegi hea, et õppimise ajal tööl käisin, sest sain koostööd teha kontsertmeistriga. Meil oli väga tore kontsertmeister Helin Kapten, kellega omal ajal tegin palju kontserte. See oli põnev aeg.

Õpetajaid oli mul konservatooriumis kolm: Ivo Kuusk, Virgilijus Noreika ja Matti Pelo. Matti Pelo andis mulle ilmselt kõige rohkem aimu, mida see maailm endast kujutab.

Milline oli teekond Estoniast Viini?

Lauljad ei ole seotud ühe

kohaga. Tee oli tegelikult väga lihtne. Käisin Soomes konkurssil. Seal saavad kokku noored lauljad ja agentuurid. See on nagu heas mõttes orjaturg, et vot seda lauljat ma tahan saada ja seda ka. Agentuur, kes noore laulja avastab ja lepingu sõlmib, hakkab ka sellele lauljale tööd otsima.

Esimese lepingu sain Saksamaal Leipzgis. Saksamaal on väga palju erinevate tasemete ja kategooriatega ooperimaju ning seal leiavad tööd paljud noored lauljad. Julgen öelda, et hakkasin sisuliselt alles seal laulmist õppima, hoolimata sellest, et olin konservatooriumis käinud. Saksa täpsuses oli väga hea õppida.

Käisin sel aastal Ameerikas ja ka teised kolleegid rääkisid Saksamaal töötamise kasulikkusest. Peale kolme aastat Leipzgis kutsuti mind Viini Staatsoper'isse ette laulma ja sellest ajast saadik olen seal laulnud.

Olen hetkel juba neljandat aastat Staatsoper'is külalislaulja ja tegutsen vabakutselisena. Agentuur otsib mulle tööd üle maailma ja aastaringne tegevus on kindlustatud.

Viinis on maailma parimad kontsertmeistrid, kes teavad iga nooti ja tunnevad iga dirigenti. Dirigentide kohta tehakse märkmed, kes millises stiilis juhatab.

Kas kunagi on olnud juhtumeid, kus hääl alt veab?

See on lauljale raske teema. Kui oled kergelt külmetunud, siis sa ei tea iial, kuidas see häälale mõjub. Olen näinud palju etendusi, kui poole vaatuse ajal läheb lauljal hääl ära. Jumal tänatud, et minul midagi sellist ei ole juhtunud.

Aga mida teha, et hääl alt ei veaks?

Tuleb lihtsalt terve olla ja end hoida. Hääl ongi väga veider asi. Kui häälepaelad on juba haiged, siis võtab paranemine kaua aega. Ei ole olemas ime-rohtu, tuleb enda eest lihtsalt hoolitseda.

Kas on olemas mõni lemmikoper, mida teile eriti meeldib laulda?

Jah. Minu lemmikoper on see, mida ma parajasti ette valmistan. Kui ma teen tööd ühe operiga, siis on vaja leida just selle operi olemus ja tööd tuleb teha seni, kuni see hakkab sulle meeldima. See on kõige õigem lähenemine minu arvates, sest kui lavale lähed, siis on vaja täiesti asja sees olla. Ma ei ole kunagi lemmikut valima hakanud. On olemas lihtsalt kergemad operid ja raskemad operid.

Viimane oper oli mul Richard Strauss'i "Daphne" New Yorgis. Seal oli sama haiguse teema, millest sa küsisid. Lendasin Eestist kaheksa tundi lennukiga ja sealne õhk mõjutab häält. Tekkiski küsimus, et kui ma kohale jõuan, kas ma siis laulan või mitte. Laulsin ikka, see nõudis küll palju energiat, aga õnneks ei saanud keegi midagi aru.

Milliseid projekte võib teilt lähitulevikus oodata?

Mul on kogu aeg midagi käsil. Peale Saaremaa ooperipäevade galakontserti lendan jälle Ameerikasse, kus Bostoni sümfooniaorkestri ja dirigent Andris Nelsonsiga on kavas Mahleri 8. Sümfoonia. Eestis on järgmine projekt augusti lõpu ja septembri alguse "Fausti" etendused ja mõned kontserdid.

